

Intervju med Raúl Castro

Sean Penn, november 2008

Översättning och redigering Bertil Olsson

Kubas president Raúl Castro, tidigare försvarsminister, har sagts vara "känslökall militär", och "Fidels marionett". Men den en gång unge revolutionären med hästsvans från Sierra Maestra är på väg att motbevisa belackarna. "Raulismen" blir allt populärare i takt med uppsvinget inom industri och jordbruk.

- Jag har aldrig tyckt om det här med intervjuer, säger han. Man säger många saker som när de publiceras förkortade och komprimerade och förlorar sin mening. Men jag har hört att du gör långa filmer, så du kanske kan göra långaartiklar också.

Castro och jag dricker te.

- För fyrtiosex år sedan mobiliserade vi våra trupper, Almeida i centrala delarna av ön, Che Guevara västerut, Fidel i Havanna, och jag österut. Washington hade meddelat att president Kennedy skulle hålla tal klockan tolv. Det här var under oktoberkrisen. Vi räknade med en krigsförklaring. Efter det förödmjukande nederlaget vid Grisbukten, skulle raketerna (som Castro hävdar var strikt defensiva) uppfattas som en stor nesa för Kennedy, som han måste klara sig ur. Nu studerar vi presidentkandidaterna noga, McCain och Obama. Vi kollar alla deras gamla tal, framför allt de som hållits i Florida, där många lever högt på att motarbeta Kuba.

Han påpekar att dagens Kuba-lobby i Miami är ättlingar Batista-epokens rika kubaner.

-Jordreformen som genomfördes 1959 blev vårt Rubicon. En dödsdom för våra relationer med USA. Vid det laget förekom inga diskussioner om socialism eller om samarbete med Ryssland. Men tärningen var kastad.

Efter att Eisenhower-regeringen hade bombat två båtlaster med vapen på väg till Kuba, vände sig Fidel till gamla kontakter om hjälp. Raúl säger

- Vi frågade Italien – NEJ! Vi frågade Tjeckoslovakien – NEJ! Efter påtryckningar från Eisenhower ville ingen förse oss med vapen för vårt försvar. När vi så fick vapen från Ryssland, hade vi inte ens tid att lära oss att hantera dem innan USA anföll i Grisbukten!

Castro rör sig som en ung man, tränar varje dag, hans ögon är klara och hans blick kraftfull. Han är varm, öppen, energisk och intelligent. Jag återvänder till frågan om valen i USA.

Skulle han acceptera en inbjudan till Washington för ett möte med president Obama?

- Jag har läst det Obama har sagt, att han skulle upprätthålla blockaden.

Jag skjuter in att han kallade det för embargo.

- Ja, en blockad är en krigshandling, så i USA företrar man embargo. Men han har också sagt sig vara redo att tala med vem som helst. Mitt första uttalande efter att Fidel blev sjuk, var att vi är beredda att diskutera med USA på jämbördig fot. Senare samma år, 2006, sade jag det igen. Massmedia i USA skrattade åt mig, och menade att jag försökte sminka upp diktaturen.

- Folket i USA tillhör våra närmaste grannar. Vi borde respektera varandra. Vi har aldrig haft något emot USAs folk. Goda relationer skulle vara bra för båda parter. Vi kan kanske inte lösa alla våra problem, men vi kan lösa åtskilliga. Vi har haft ständig kontakt med USAs krigsmakt,

genom en hemlig överenskommelse sedan 1994. 17 februari 1993 - efter en önskan från USAs sida att diskutera bojar i Guantanamo-bukten – togs den första kontakten. Mellan 4 mars och 1 juli lämnade många Kuba på flottor. En het linje upprättades med USAs militär, och 9 maj 1995 kom vi överens om möten varje månad med höga befattningshavare från båda sidor. Till idag har vi haft 157 möten, och alla finns på band. Vi träffas omväxlande på Guantanamo-basen och på område som Kuba behärskar. Vid fredagsmötena deltar alltid någon från USAs utrikesdepartement. De tenderar att vara mindre samarbetsvilliga än Pentagon.

Vid ett eventuellt möte med vår nästa president, vilken fråga skulle ni prioritera?

- Normalisera handeln, svarar Castro utan ett ögonblicks tvekan. Det oanständiga i USAs bockad har aldrig varit så uppenbart som nu, efter de tre ödeläggande orkanerna. Det kubanska folkets behov har aldrig varit mer desperat.

Blockaden är helt enkelt inhuman och fullkomligt improduktiv.

- Den enda meningen med blockaden är att skada oss. Ingenting kan hejda revolutionen. Låt kubanerna i USA komma med sina familjer och hälsa på. Låt US-amerikanerna komma till Kuba.

Det verkar som han säger: Låt dem komma och se denna hemiska kommunistiska diktatur som de hela tiden läser om i pressen, när t o m USAs utrikesdepartement och välkända dissidenter erkänner att vid ett fritt och öppet partival på Kuba idag, skulle kommunistpartiet få 80 procent av rösterna. Jag räknar upp flera konservativa i USA som har kritiserat embargot, från Milton Friedman till Colin Powell och republikanen Kay Bailey Hutchison från Texas, som sade : Jag har länge ansett att vi borde ha en ny strategi för Kuba. Vi borde utvidga handeln, särskilt när det gäller livsmedel, och ge folk mer kontakt med omvärlden. Om vi kan bygga upp ekonomin, skulle det kunna ge människorna mer kraft att bekämpa diktaturen. Castro ignorerar förolämpningen, och svarar bara: Vi välkomnar utmaningen.

Kubas relationer med Mexiko normaliseras, och Castro ser fram emot bättre förhållande även till Europeiska Unionen när Bush avgår. Vi smuttar på vinet.

Och USA? frågar jag.

- Vi har tålamod. 70 procent av vår befolkning är födda under blockad. Jag är den som längst varit försvarsminister, någonsin. Fyrtioett år i oktober ifjol. Vid Warsawpaktens övningar var jag den yngste. Sedan blev jag den äldste, och den som suttit längst. Irak är en barnlek i jämförelse med vad som skulle hända om USA invaderade Kuba. Att förhindra ett krig är lika viktigt som att vinna ett krig. Det är vår doktrin. Och vår självständighet är inte förhandlingsbar.

I en rapport år 2007 från Human Rights Watch står det att "Kuba är det enda landet i Latinamerika som förföljer alla typer av oliktänkande." Dessutom att det finns uppskattningsvis 200 politiska fångar av vilka ca 4 procent är dömda för brott utan våldsinslag. Medan jag väntar på Castros svar, kan jag inte undgå att tänka på det närbelägna fängelset på USA-basen i Guantanamo, och de hemiska brott mot mänskliga rättigheter som begås där.

Jag frågar Castro om anklagelser om att Kuba bryter mot mänskliga rättigheter och bedriver eller underlättar narkotikahandel.

- Inget land är 100 procent fritt från brott mot mänskliga rättigheter, säger han. Men betonar att rapporter i USA-media är starkt överdrivna och hycklande.

Och även välkända och aktiva dissidenter på Kuba erkänner att USAs intressekontor i Havanna köper dissidenter. Ironiskt nog beskrev Human Rights Watch år 1992 och -94 de våldsamheter som Castro-fientliga grupper i Miami begår som "övergrepp som normalt förknippas med latinamerikanska diktaturer."

Jag undrar om vi kan tala om knark. Castro svarar:

- USA är världens största konsumenten av narkotika. Kuba befinner sig mitt emellan USA och leverantörerna. Det är ett stort problem för oss. Med turismens expansion har en ny marknad utvecklats, och den bekämpar vi. Det påstås att vi tillåter narkotikahandlare att flyga genom kubanskt luftrum. Vi tillåter inget sådant. Men jag är säker på att vi missar några av planen. På grund av ekonomiska nedskärningar har vi inte längre låghöjdsradar.

Några kan uppfatta detta som en skröna, men inte överste Lawrence Wilkerson, fd rådgivare åt Colin Powell. Wilkerson sa i en intervju med Reese Erlich i januari, att "Kubanerna är våra bästa partner i Karibien i kriget mot narkotika och terror. Vi militärer såg Kuba som en mycket samarbetsvillig partner."

Klockan är över ett på natten, när Castro säger:

- Du frågade om jag skulle acceptera att träffa Obama i Washington. Jag skulle behöva fundera lite på den saken och diskutera med kamraterna. Personligen tycker jag att det inte skulle vara rätt att jag först skulle komma till honom. Det är alltid latinamerikanska presidenter som ska åka till USA. Men det skulle också vara orätt att vänta sig att USAs president skulle komma till Kuba. Vi borde träffas på en neutral plats.

Han gör en paus, och ställer ner sitt vinglas som nu är tomt.

- Vi kanske kunde mötas på Guantanamo-basen. Vi måste träffas och lösa våra problem, och efter mötet kunde vi ge presidenten en gåva - vi kunde skicka hem honom med den flagga som vajar över Guantanamobukten.

RAUL CASTRO OM FIDEL PÅ 50-ÅRS DAGEN AV SEGERN:

En människa skapar inte historia, men det finns outhärliga människor som kan påverka historiens gång på ett avgörande sätt. Fidel är en av den, det kan ingen tvivla på, inte ens hans värsta fiender.

Redan som mycket ung gjorde han José Martí's ord till sin ledstjärna: "All världens ära ryms i ett majskorn". Han höll dem som en sköld mot högfärd och kortsikt, som ett vapen som förvandlade smicker och hedersbetygelser, hur välförtjänta de än kunde vara, till fördjupad ödmjukhet, hederlighet, kampvilja och sanningskärlek, som han hållit högre än allt annat.

Dessa tankar tog han upp, på just den här platsen för 50 år sedan. De behåller samma absoluta giltighet än idag. Jag vill jag avsluta med att citera hans förutseende varning och uppmaning till kamp från denna historiska plats den första januari 1959, när han sa:

"Vi inbillar oss inte att alla problem ska bli lätta att lösa, vi vet att vägen framåt är kantad av hinder, men vi tror på vår sak, och vi tar oss alltid an svårigheterna. Folket kan vara övertygande om en sak, och det är att vi kan ta miste både en och flera gånger, det enda som ingen någonsin kommer att kunna säga om oss är att vi skor oss och att vi sviker saken. Vi kommer aldrig att låta oss förledas av varken fåfänga eller ärelystnad (...), inget är mer tillfredsställande eller prisvärt än att göra vår plikt."